

INSPIRATIONSPUNKTER

16. juni 2010

Talepapir til åbent samråd i ERU alm. del den 16. juni 2010 - samrådsspørgsmål Æ, Ø og Å af 19. maj 2010

(Det talte ord gælder)

Indledning

Jeg vil gerne indlede med at forklare om eksportlåneordningen og baggrunden for dens indførelse.

På grund af den finansielle krise oplevede dansk eksport et drastisk fald fra 2008.

Finanskrisen gjorde, at pengeinstitutterne havde faldende evne til at finansiere danske eksportprojekter. Eksport Kredit Fonden oplevede derfor en betydelig stigning i efterspørgslen efter deres produkter og udstedte i 2009 et rekord stort omfang af eksportgarantier på mere end 13,7 mia. kr. Samlet set forøgede Eksport Kredit Fonden sit engagement med over 55 pct. fra 2007 til 2009.

Via en aktiv eksportfinansieringspolitik har det derved været muligt at afbøde de negative konsekvenser af finanskrisen, så danske eksportvirksomheder ikke fra den ene dag til den anden fik trukket tæppet væk under sig, hvis allerede indgåede eksportaftaler blev annulleret pga. manglende finansiering. Det

kunne jo i givet fald presse virksomhederne til at afskedige flere medarbejdere.

For at understøtte danske virksomheders internationale konkurrenceevne og for at gavne dansk eksport indføres eksportlånordningen som en del af Kreditpakken. Regeringen indgik som bekendt aftalen om Kreditpakken med alle Folketingets partier på nær Enhedslisten den 18. januar 2009. Pakken havde som overordnet formål at imødegå kreditklemmen i den danske økonomi, herunder for eksporten.

Lad mig kort forklare, hvordan lånet fungerer:

Låneordningen understøtter dansk eksport ved at tilbyde lange kredittider, det vil sige over 2 år, til virksomheder, der køber dansk eksport.

Ordningen afgrænses til at omfatte eksport fra virksomheder, der er lokaliseret i Danmark, som beskrevet i aktstykket herom. Der er bevilget en låneramme på 20 mia. kr., som kan søges indtil udgangen af 2011.

Det vil almindeligvis være et udenlandsk firma, der via sit pengeinstitut henvender sig for at søge lån til at købe danske eksportvarer.

Eksport Kredit Fonden kreditbehandler herefter låneansøgningen sammen med en eksportgaranti for lånet. På denne bag-

grund bevilger Eksport Kredit Fonden lån og garanti eller giver et afslag.

Virksomhedernes låneomkostninger skal mindst svare til, hvad pengeinstitutterne hidtil har krævet for tilsvarende lån. Det, virksomhederne betaler til Eksport Kredit Fonden, skal dække statens fundingomkostninger, provision for lånet samt en præmie for Eksport Kredit Fondens eksportgaranti, der også fastsættes på kommercielle vilkår.

Pris- og rentevilkår skal således ydes på kommercielle vilkår. Kommercielle vilkår må i denne forbindelse forstås som, at pris- og rentevilkår skal være markedsrelaterede. Heri ligger, at vilkårene må tage udgangspunkt i de niveauer, der på tidspunktet for låneoptagelse gælder hos bankerne for den pågældende lånetype.

Ordnningen trådte i kraft den 17. marts 2009. Denne type lånesager er dog traditionelt længe undervejs, fordi der ofte er tale om store investeringer med lange forhandlinger og svære beslutninger for køberne. Derfor er der fortsat kun indgået et mindre antal låneaftaler.

Primo juni 2010 var der udstedt 4 eksportlån for samlet set 4,6 mia. kr. og Eksport Kredit Fonden behandler lige nu 16 yderligere ansøgninger for samlet set 4,7 mia. kr.

Sådan er reglerne for eksportlån. I dette samråd er der rejst spørgsmål om et tilfælde, hvor en dansk virksomhed har søgt

om finansiering af køb af eksportvarer fra en række danske underleverandører i forbindelse med bygningen af nogle skibe på udenlandske værfter.

Jeg vil godt understrege, at det afgørende er; at eksportlånet - helt i tråd med reglerne - ikke er givet til at bygge skibe. Lånet er derimod givet til at finansiere købet af en række danske underleverancer for ca. 4,6 mia. kr. Det sikrer beskæftigelsen hos de danske underleverandører. Det er positivt og det sikrer arbejdspladser i Danmark.

Det ville ikke have gjort nogen forskel for lånet om det var et kinesisk rederi, der byggede skibe i Sydkorea med betydelige danske underleverancer. Et sådan projekt kunne også komme i betragtning til eksportlån. Det afgørende er, at danske eksportvirksomheder kan opnå eller fastholde ordrer.

Spørgsmål Æ

Fik A.P. Møller Mærsk tilsagn på støtte fra Eksport Kredit Fonden i oktober 2009 før eller efter, at den konkrete ordre, som tilsagnet vedrørte, var afgivet?

Af hensyn til at sikre fortrolighed omkring forretningsmæssige forhold hos de aktører i det private erhvervsliv, som Eksport Kredit Fonden betjener, er Eksport Kredit Fonden undtaget fra Offentlighedsloven. Eksport Kredit Fonden kan derfor ikke oplyse, hvorvidt der har været indgået en ordre eller ej, som der spørges til i spørgsmål Æ.

Eksport Kredit Fonden har dog meddelt mig, at på det tidspunkt hvor Eksport Kredit Fonden blev involveret i sagen, var der ikke tilvejebragt finansiering til A.P. Møller-Mærskes projekt med de udenlandske værfter. Der var dermed heller ikke tilvejebragt finansiering af de betydelige danske underleverancer. Eksport Kredit Fonden vurderede i den konkrete sag, at sikring af finansieringen via et eksportlån var vigtigt i forhold til gennemførelsen af de meget betydelige ordrer til danske underleverandører for ca. 4,6 mia. kr. og sikringen af de medfølgende jobs.

Eksport Kredit Fonden har endvidere oplyst, at det forhold, at der ikke var tilvejebragt finansiering på tidspunktet for Eksport Kredit Fondens involvering, ikke er usædvanligt. I denne type sager kan det på det finansielle marked være kutyme, at finansieringen etableres relativt sent.

Men jeg vil understrege, at det er uden betydning for långivningen, om der var indgået en ordre eller ej.

Eksportlåneordningens formål er at yde lån til køb af danske eksportvarer. På den måde dæmmes der op for, at danske eksportordrer bliver aflyst som følge af finanskrisen. Sigtet for ordningen er netop at sikre fx allerede indgåede ordre fra at blive aflyst på grund af manglende finansiering. Aflysning af eksportordrer for 4,6 mia. kr. ville have haft beskæftigelsesmæssige konsekvenser i Danmark.

Spørgsmål Ø

Har ministeren grund til at antage, at ordren ikke ville være afgivet, hvis ikke Eksport Kredit Fonden havde ydet lånet?

I relation til spørgsmål Ø kan jeg som nævnt sige, at ordrens afgivelse er underordnet i forhold til tildeling af eksportlånet.

Det centrale er om ordren vil blive gennemført og om de danske underleverandører vil kunne opnå eksportordrer for 4,6 mia. kr.

Jeg må samtidigt oplyse, at mange skibsordrer rundt om i verden blev aflyst som følge af finanskrisen.

Eksportlåneordningen blev indført for bl.a. at imødegå, at allerede indgåede eksportordrer ikke ville blive annulleret, hvis finansieringen faldt bort. Med eksportlånet var Eksport Kredit Fonden med til at sikre, at eksportordren for de danske underleverandører kunne gennemføres.

Eksport Kredit Fonden har til formål at sikre dansk eksport konkurrencedygtige vilkår. Under den finansielle krise kom en del projekter i knibe, fordi tilsagn fra banker eller andre sædvanlige kilder blev trukket tilbage.

Under normale finansielle omstændigheder vil et projekt være sikret en forsvarlig gennemførelse når finansieringen er effektiv, men i den finansielle krise kan projekter og dermed danske kontrakter komme i klemme, såfremt finansieringen ikke kan findes eller gennemføres som planlagt. En deltagelse af Eks-

port Kredit Fonden på et sent tidspunkt kan således være en nødvendighed for at opretholde en konkret forretning og sikre dansk eksport mod betydelige tab af ordrer.

Spørgsmål Å

Er det en del af Eksport Kredit Fondens praksis, at yde lån til allerede afgivne ordrer, og hvor ofte sker det i så fald?

I relation til spørgsmål Å kan jeg ligesom med lånet til A. P. Møller-Mærsk ikke oplyse, hvorvidt der i andre tilfælde af lån har været indgået en ordre eller ej. Dette skyldes hensynet til at sikre fortroligheden om de forretningsmæssige forhold som Eksport Kredit Fonden kræver indsigt i.

Primo juni 2010 var der i alt udstedt 4 eksportlån for en samlet værdi af 4,6 mia. kr.

Som jeg nævnte i indledningen er det dog vigtigt at holde sig for øje, at det i forbindelse med långivningen er uden betydning om der var indgået en ordre eller ej. Eksportlåneordningens formål er bl.a. at dæmme op for, at danske eksportordrer bliver aflyst som følge af finanskrisen. Sigtet for ordningen er derfor netop at undgå at fx allerede indgåede ordre bliver aflyst på grund af manglende finansiering.

Afslutning

Jeg vil afslutningsvis gerne understrege, at Ekportlåneordningen ikke er lavet til at støtte skibsbyggeri i udlandet, men er

lavet til sikre eksportordrer, herunder også underleverancer for danske virksomheder og derved sikre danske arbejdspladser.

I tilfældet af eksportlånet til A. P. Møller-Mærsk har det rent faktisk sikret danske eksportordrer for 4,6 mia. kr. Ordre, der måske ellers ville være gået til underleverandører i andre lande.

Og derfor er det også forkert, når det udlægges som om A. P. Møller-Mærsk har fået eksportlån til at bygge skibe i udlandet.

Uafhængigt af hvilke markedsbaserede instrumenter regeringen kunne tilbyde, vil det ikke være forretningsmæssigt rentabelt at bygge skibene i Danmark. Selv om vi i mange år har givet både lån og støtte til skibsbyggeri, må vi konstatere, at Danmark ikke er konkurrencedygtig på det område.

Vi er derfor holdt op med at støtte skibsproduktion, og det vil vi ikke lave om på. Det giver derfor ikke mening, at præsentere denne sag, som om ordren af skibsbyggeriet kunne være gået til Lindø.

Omkring arbejdspladserne på Lindø, som vil blive påvirket af, at der ikke længere vil blive bygget skibe, vil jeg godt understrege, at regeringen ser på det med stor alvor. Ligesom regeringen ser med stor alvor på de afskedigelsesrunder og virksomhedslukninger, som vi har oplevet rundt om i landet.

Og det ligger regeringen meget på sinde at være i tæt dialog med de lokale og regionale aktører om, hvordan vi bedst muligt imødekommer de udfordringer, der følger heraf.

Jeg har tidligere orienteret erhvervsudvalget om, at Økonomi- og Erhvervsministeriet og Beskæftigelsesministeriet har stillet sig til rådighed for samarbejde med lokale og regionale aktører om en hurtig og effektiv indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Jeg ved, at der mellem de lokale og regionale parter er et arbejde i gang med at udvikle en vækstplan for Lindø og Fyn, som vil omfatte en række bud på fremtidens væksterhverv i området, samt en omstillingsindsats over for medarbejderne i et samarbejde mellem Jobcenter Kerteminde, Jobcenter Odense og andre kommunale, regionale og statslige aktører.

Beskæftigelsesministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet har været repræsenteret i denne indsats, og jeg mener, at det er vigtigt nu at afvente resultatet af den proces, der er igangsat af de lokale og regionale parter.

Jeg vil også nævne, at en række private parter har taget initiativ til at stifte den erhvervsdrivende fond Lindoe Offshore Renewables Center (LORC), som har etableret sig på Lindøværftets område. LORC er et nyt center for demonstration, udvikling og produktion af udstyr til grøn off-shore energi.

Projektet vil bidrage til at sikre Danmarks globale førerposition

inden for grøn energi offshore og giver nye opgaver for LORC på Lindøværftet.

Jeg er endvidere oplyst om, at LORC søger medfinansiering hos bl.a. Højteknologifonden og Fornyelsesfonden for at styrke deres aktiviteter på Lindø.

Så det er altså ikke fordi, at der ikke sker noget på Lindø.